1939 ий
12
МАЙ
№ 39 (538)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӧрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

ПИОНЕРСКИЙ ПАШАМ РЕШИТЕЛЬНО САЕМДЫМАШКЕ

23 майыште пионерский организацийлан В. И. Ленинын лӱмжым присвоитлымылан 15 ий темеш. Юный пионер - шамычын движенийышт тиде лучкоийлаште детский массовый коммунистический организаций марте кушкын. Кызыт тиде организаций шке рядыштыже 400.000 отрядым, 13 миллион утла пионер-шамычым шотла. Мемнан Марийский республикыштат 40 тӱжем утла пионер шотлалтеш.

Школлаште тунеммын качествыжым нӧлтышаш верч, тунемше-шамыч коклаште сознательный дисциплиным пенгыдемдышаш верч, пионер-шамыч гыч коммунистический обществын активный строительжым воспитыватлышаш верч кучедалмаште пионерский организацийын рольжо ятыр кушкын.

Пионерский организацийлан В. И. Ленинын лӱмжым пумо кечым пайремлымаш пионерский пашам решительно саемдыме, пионерский организацийым организационно пенгыдемдыме да пионерский отряд-шамычым вуйлатымаште комсомольский организаций-шамычын серьезный ситыдымашыштым писынрак пытарышаш верч, учебный ийым успешно пытарышаш верч кучедалме корно дене эртаралтшаш.

Комсомольский организаций-шамыч йоча-шамыч коклаште пашам кажне кечын вуйлатышаш, пионерский организацийым идейно да организационно пенгыдемдышаш, пионерский отряд-шамычлан сай кадрым подбиратлышаш улыт.

Южо комсомольский организацийлаште вляг вредный теорий уло, южо комсомольский руководитель-шамыч,—кадр уке,—манын утверждатлат. Тыгай вредный, большевистский огыл настроенийым йӧршеш разгромитлаш кӱлеш. Комсомолышто пионерский организацийым вуйлаташ достойный енг-шамыч пеш шукын улыт. Комсомольский организаций-шамычын задачышт тыгай: нине достойный енг-шамычлан пионерский пашам поручитлаш, нунын пашаштышт эреак полышым пуаш, туныкташ, шке шинчымашыштым нӧлталмаштышт кӱрылтде полшаш. Тыге веле ме пионерский кадрын устойчивостьышкыжо шуын кертына.

Ятыр комсомольский руководитель - шамыч,—у учебный ий але мӱндыр, вожатый-шамычым шыжымат подбиратлаш лиеш,—манын шонат. Тиде нимолан йӧрдымӧ, вредный шонымашым вуй гыч йӧршеш луктын кудалташ кӱлеш. Комсомольский организаций-шамыч у учебный ий марте чыла пионерский отрядлашке сай комсомолец-шамычым вожатыйлан ойрен шукташ обязан улыт.

Пионер-шамыч дене пашам ышташлан тыгак учитель-шамычым, элын знатный енже-шамычым привлекатлаш кӱлеш. Нине кадр шамыч пионерский пашаште ситыдымаш-шамычым ликвидироватлымаште, школлаште тунеммын качествыж верч да сознательный дисциплина верч кучедалмаште пионерский организацийын рольжым адакат утларак нӧлтымаште кугу полшым пуэн кертыт.

Латвизымше идалык пайремлан ямдылалтме жапыште чыла комсомольский организаций-шамычлан открытый комсомольский погынымаш-шамычым эртарашышт кӱлеш. Нине погынымашыште комсомольский организацийын пионер - шамыч дене пашам ыштымыже нерген докладым колыштман. Погынымашым кӱкшӧ идейно - политический уровенеш эртарымаш веле пионерский пашам саемдаш полша, косомольский руководитель-шамычлан пионер-шамыч кокласе пашаштышт у наказым пуа.

Предприятийлаште, школлаште, колхозлаште родитель-шамыч дене погынымашым эртарыман. Нине погынымашлаште пионерский организацийлан В. И. Ленинын лӱмжым пумылан 15 ий темме нерген да комсомольский организацийын йоча-шамычым коммунистически воспитатлыме паша же нерген школа директор ден ВЛКСМ комитет секретарьын докладыштым колыштман. Погынымаш-шамычлашке элын знатный енже - шамычым, педагог, калык образованийын органласе пашаенг-шамычым приглашатлаш кӱлеш.

ВЛКСМ райком-шамыч, тыгак первичный комсомольский организаций-шамыч пионер ден школьник-шамычын славный юбилейыштлан ямдалалтмашым конкретно вуйлаташ, практический полышым пуаш обязан улыт.

Коккинаки ден Гордиенко йолташ-шамычын США-ште лиймышт

Коккинаки ден Гордиенко йолташ-шамыч Нью-Йорк-ышто шолдра авиационный да моло промышленный предприятий - шамыч дене знакомитлалтыт. Вашке летчик-шамыч Москваш толаш лектыт.

МЕМНАН РЕСПУБЛИКЫСЕ СЕЛЬСКИЙ ШКОЛА-ШАМЫЧЫН ПОСНАК ОЙЫРТЕМАЛТШЕ УЧИТЕЛЬЖЕ-ШАМЫЧЫМ НАГРАДИТЛЫМЕ НЕРГЕН

„Сельский школлаште йоча-шамычым школьный обучений да советский воспитаний шотышто пеш кугу успехым ыштымылан, учебный пашам отлично шындымылан да ялысе общественный илышыште активно участвоватлымылан мемнан республикысе сельский школа-шамычын посвак ойыртемалтше учительже-шамыч СССР Верховный Совет Президиумын Указше дене наградитлалтыныт:

ЛЕНИН ОРДЕН ДЕНЕ

1. **Тимофеева Софья Никитична**—Еласовский район, Акчуринский начальный школын заведующийже.

ТРУДОВОЕ КРАСНОЕ ЗНАМЯ ОРДЕН ДЕНЕ

1. **Игошин Григорий Семенович**—Звенига РОНО-н школьный инспекторжо.
2. **Новоселова Анна Степановна**—Ново-тор'яльский район, Русско-Шойский начальный школын заведующийже.
3. **Рыжков Феодор Григорьевич** — Мари - Турек район, У солинский начальный школын заведующийже.

„ЗНАК ПОЧЕТА" ОРДЕН ДЕНЕ

1. **Замятина Серафима Матвеевна** — Йошкар Ола район, Русско-Кукморский неполный средний школын учительницаже.
2. **Коряковцева Анна Васильевна**—Оршанка район, Видякинский начальный школын учительницаже.
3. **Костина Мария Флегонтовна**—Йошкар-Ола район, Сидоровский начальный школын учительницаже.
4. Лосева Полина Петровна — Юринский район, Юринский начальный школын заведующийже.
5. Мямаев Василий Михайлович—Сернурский район, Мустаевский неполный средний школын учительже.
6. **Паратский Иван Петрович**—Сотнурский район, Нагоринский начальный школын учительже.

„ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ" МЕДАЛЬ ДЕНЕ

1. **Васильева Анна Васильевна**—Пектубай район, Пектубай средний школын учительницаже.
2. **Виноградов Григорий Алексеевич**—Косолоп район, Мари-Билямор неполный средний школын учительже.
3. **Милочкин Николай Иванович** — Мари - Турекский район Марий Сендинский начальный школын учительже.

„ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ" МЕДАЛЬ ДЕНЕ

1. **Некрасова Зоя Михайловна**—Моркинский район, Нуж-Ключинский неполный средний школын учительницаже.
2. **Орлов Александр Владимирович**— Горно-Марийский район, Троицко-Посадский неполный средний школын учительже.
3. **Павлов Петр Иванович**—Оршанский район, Упшинский неполный средний школын учительже.

Костина Мария Флегонтовна—Сидоровский начальный школын (Йошкар-Ола район) учительницаже. СССР Верховный Совет Президиум тудым „Знак Почета" орден дене наградитлен.

Фото М. Чуршуковын.

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫШТО

23 майыште „Комсомольская Правда" лӱмеш кросс

18 майыште назначитлыме „Комсомольская правда" лӱмеш кросс Сокольнический Культура ден отдых паркеш 24 майыште эртаралтеш.

Физкультура дене московский комитетыш первый заявка-шамыч пураш тӱналыныт „Пищевик" спортивный общество кроссыш 1000 енгым выставлятла.

(„Ком. Правда" гыч).

Вузлаште шошо экзамен тӱҥалме вашеш

Июньын первый кечылаштыже вузлаште шошо экзаменационный сессий тӱҥалеш. Производственный практикыш кайше-шамыч деч молыжо (нуно экзаменым сдаватлаш тӱҥалыныт) чыла студент-шамыч 1 июль марте зачетым пӱтынек сдатлаш обязан улыт. Институтлаште сессийлан ямдылалтмаш тӱҥалын.

Высший школа-шамыч паша дене Всесоюзный комитет вуз директор-шамычлан отдельный случайлаште студент-шамычлан зачетым пересдаватлаш правам пуаш предоставитлен. Экзаменым приниматлымаште черчений, физкультура, производственный практика да химий дене лабораторный занятийлан порядкым установитлыме. Производственный практика дене зачетым студент - шамычын институтыш пӧртылмекышт кок ария деч вара огыл профессор але доцент-шамыч приниматлаш тӱҥалыт.

(„Правда" гыч).

Владимирский железнодорожник-шамычын сеҥымашышт

ИВАНОВО.

Горьковский кӱртньӧ корнысо Владимирский вагонный депон коллективше апрельский программым 150 процентлан темен. Успешный пашалан вагонник-шамычлан узловой переходящий йошкар знамям вручитлыме. Мастер Мойсеев йолташ путей сообщений Нарком Л. М. Каганович йолташ деч именной шагатым налын.

(„Правда" гыч).

76

КУЗЕ МЫЙ ПИОНЕРСКИЙ ОТРЯД ДЕНЕ ВУЙЛАТЕМ

Мыйым пионерский отряд вожатыйлан 1938 ий ноябрь тылзыште сайленыт. Тунам тиде отряд тунеммаштат, дисциплина шотыштат эн почеш шӱдырнен. Пионер пашам пашалан тӱгалмын первый кече гычак йӧратенам. Шке ончыланем да тугак отряд ончылан пионер шамычын тунемме качествыштым саемдаш, дисциплина ден пионерский пашам кӱлеш кӱкшытыш вӧлталаш задачым шынденам. Пионерский отрядым звенашамычлан шеледымек, первый отрядной сборым эртарышым. Тышан звена дене звена, пионер дене пионер—дисциплиным саемдаш, тунемме качествым кӱкшӧ верыш вӧлталаш социалистический соревнований договорым ыштеныт. Тыге пионер-шамыч тунеммын качествыже верч кучедалаш вияш пижыч.

Лена Шевелева

Кумышо чырыкыште мыйын звена школа кӧргыштӧ тунеммаште первый верым налын. 38 пионер гыч 9 пионер отличник да 10 пионер ударник радамыш лектын. Тыгак дисциплинат саемын. Тыште мланна тиде классын преподавательже Столярова М. В. кугун полшен.

Кажне тылзын отрядной сборым эртарена. Отрядной сбор пеш веселан эрта. Тушто ме герой пограничник, летчик, международный положений, социалистический пасуын геройышт нерген беседа-шамычым эртарена. Кажне звенан паша планже уло. Звена вуйлатыше-шамыч Каманин Виня, Бирюков Шура, Ефимова Таня пашам сай ыштат. Нунын звенаштышт ик начар тунемшат уке.

Глушкова Маруся, Семенов, Бирюков, Герасимов, Вилкова, Иванов, Цыпленков, Ефимова, Абрамова, Полушина да молат чыла предмет денат отлично тунемыт.

Кызыт мыйын отрядысе пионер-шамыч испытанийым чыла предмет денат сай отметка дене сдатлаш, Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш соцсоревнованийыш ушненыт. Нуно шке обязательствыштым тӱрыс шуктат.

Лена Шевелева.

3 №-ан пионерский отрядын вожатыйже, Йошкар-Ола, 6 №-ан школа.

Мари-Турек селасе колхозник ден служащий-шамычын йочаштлан сай детплощадкым организоватлыме. Снимкыште: детплощадкыште воспитатлалтше йоча-шамыч.

Фото Я. Любашевскийын.

САЙЫН ВОСПИТАТЛАТ

Косолаповский детплощадкын у кумда да мотор зданийже йӧнан верешыште. Тужеч эртымет годым, пурен лекде каймет ок шу. Пӧртончыл мучаште але эше пушистый пужар шӱм-шамычат кият, кӧргыштыжӧ пушенгын свежий пушыжо ӱпшалтыт.

Куралме ден ӱдаш тӱгалме кече-шамыч шуыныт. Косолаповский МТС-ын тракторный бригадыже-шамыч колхозлашке лектын, шке пашашкышт пижыныт. Ынде колхозник-шамычын шуко паша да забота-шамыч лектедат. Нунын ик заботыштым Косолаповский детплощадка шуктен шога. Ача-аваште йочашт нерген шонаштыде спокойно пашам ыштен кертыт.

Нунын дене—детплощадка директор, опытный педагог Заравняева, кок воспитательница, техничка-шамыч, повар да обслуживающий персонал ситышын уло. Модашлан да канашлан ныл кугу комнатым ойырымо.

Ме йоча-шамычын пашам ыштыме жапыштышт толын улына. Нунын дружный да ядар йӱкышт, ик мурмо йӱкыш ушнат:

„Ходим кругом друг за другом,
Чур, ребята не зевать.
Все что Рита нам покажет
Будем дружно исполнять"...

Круг покшелне шогышо малыш обязательно иктаж мом ончыкта. Вот теве Рита, тудо тӱналтышлан изиш растератлалтын ыле гынат, но варажым тыгай йӧнысыр гыч лекте. Изиш шӧрын лият, тӧрштылтыш. Йоча-шамыч чылан тидым дружно ыштыт, а Ритам полмезе рвезе ваштылтыш.

Йоча-шамычын шуко модышышт уло. Нуно шкеак колхозный яллам, пӧрт-шамычым ыштылыт, сӱретлат.

Косолаповский селасе колхозник-шамыч пашам спокойно ыштен кертыт. Нунын йочашт верч сайын заботитлат, йоча-шамыч арун чиат, тутлым кочкыт, сай модыт, нормально канат.

Я. Любашевский.

ПИОНЕР ЗЫКОВ ТАЛЕ АКТИВИСТ

Кудымшо номеран средний школышто социалистический договор шуктымым кажне кечын тергат. Классный руководитель-шамыч учебный частьыш кажне кечын успеваемость да дисциплина нерген рапортым возен пуат. Нине рапорт почеш кажне классын успеваемостьшым шотлаш тунемше кокла гыч комиссийым ойырымо. Первый сменыште тунемше шамыч кокла гыч комиссий членыш пионер Зыков Юрийым сайлыме. Юрий тиде пашам сай шуктен шога.

9 маиыште 2-й, 3 й, 6-й „Б" да 7-й „Б" классыште тунемше-шамыч чыла предмет денат 100 процентлан сай да отлично тунемыт. Классный руководитель-шамыч Лежнина, Герасимова, Кузнецова В. М, Яковлев тунемше-шамычын успеваемостьышт верч чот кучедалыт.

Лежнина йолташын туныктымо классыште (тудак классный руководитель) тунемше-шамыч чыланат дисциплинированный улыт. Богомолов, Шульдин, Емельянов, Фуфыгин, Домина, Торопов да молат чыла предмет ден отлично тунемыт.

Школышто соцсоревнованийын итогшым кажне кечын тунемше шамычлан коймо верыш возен сакат. Тыге кажне тунемше соревноватлымаште шке классшын могай верыште улмыжым пала. Договорым тыге проверитлымаш школышто тунеммын качествыжым кугун вӧлталаш полша.

И. Рожкин.

Снимкыште: Йошкар-Ола 6-шо номерян средний школын завучшо Умяова йолташ ден ученик Зыков соцсоревнованийын кечаш итогшым ыштат. Фото М. Чуршуковын.

ПЕРВЫЙ КОММУНИСТИЧЕСКИЙ СУББОТНИКЛАН 20 ИЙ

1919 ийыште самырык Советский республикым пӱйжо марте вооружитлалтше контрреволюций йыр-ваш окружатлен. Кровавый палач-шамычын — Колчакын, Юденичын, Деникинын да моло царский генераллан возглавитлыме белогвардеец-шамычын полчище, 14 капиталистический государствын интервентышт—мемнан элым душитленыт, грабитленыт, калыкын озанлыкшым разорятленыт.

Красный боец-шамычлан оружий, военный снаряжений кӱлеш ыле. Фронт киндым, паровоз-шамычым, вагон-шамычым требоватлен. Но вӱреш варналтше промышленность тидым ситышын пуэн кертын огыл. Шуко фабрика ден завод пашам ыштен огытыл. Кӱртньӧ корно парализоватлалтын. Белогвардейский банда угольный Донбассым разрушатлен. Элыштына тиф, шужымаш да разруха свирепствоватлен. Эсер, меньшевик, иностранный разведкын агентше-шамыч советский власть ваштареш злостный агитацийым колтылыныт, провокацийым, заговорым да диверсийым ыштылыныт.

Тиде чылажат революцийын пеш опасный положенийыште улмыжым очыктен. Тудым тыгай шучкылык деч утаршашлан большевик-шамыч партий Ленинын да Сталинын вуйлатымышт дене республикысе чыла коммунист, чыла шемер-шамычым пашам революционно ышташ ӱжыныт.

Революционно пашам ыштыме примерым эн ончычак Московско-Казанский (кызыт Ленинский) кӱртньӧ корнысо московский железно - дорожный пашазе-шамыч ончыктеныт.

Московско - Казанский корнысо московский подрайонын коммунист ден сочувствующийже - шамыч субботник деч ончыч тыгай постановленийым приниматленыт: „Революцийын завоеванийже верч коммунист-шамычлан шкенынтын илышышт ден тазалыкыштым чаманыман огыл манын шотлен пашам бесплатно ышташ. Коммунистический субботам Колчакым йӧршеш сенген шуктымешке чыла продрайоныште ышташ".

Шуматкечын 10 майыште, 6 шагат кастене, чыла коммунист да сочувствующий-шамыч пашаш толыныт да организованно шке верышкышт шогалыныт.

„И вот буржуазийын, меньшевик да эсер-шамычын злостный контрреволюционный агитацийышт дене окружитлалтше нине шужышо пашазе-шамыч,— „Великий почин" еш " В. И. Ленин возен,—„Коммунистический субботникым" устраиватлат, нуно ноеныт, изимучитлалтыныт, кочдегызе явыгенет гынат, пашадар деч посна, сверхурочно ыштат, труд производительностьын пеш кугу вӧлталмашыжым достигатлат. Разве тиде величающий героизм огыл? Разве тиде всемирно-исторический значенийым иметлыше поворотын тӱналтышыже огыл?".

Тидеч вара 20 ий эртен. Нелэ да героический 1919 ий историйышке пурен. Мемнан эл переобразоватлалтын, тудо социализмын шалаташ лийдыме крепостьшо лийын. Пашазе, кресаньык, интеллигенций, мемнан чыла калык дружно пилан еш дене илат. Мемнан дене эксплоататор да эксплоатироватлалтшешамыч ынде уке улыт. Мемнан чапле Пашазе-Кресаньык Йошкар Армий мирный трудым да социализмын сеҥгыше элысе шемер-шамычын пилан илы ш[illegible]тым арала.

Первый коммунистический субботникын искраже гыч всенародный социалистический соревнованийын пеш яркий пламяже ылыжын. Труд мемнан родинан миллион дене ончычыш енже-шамычлан честь, слава, доблесть да геройство паша лийын. Мемнан большевистский партий да лично Сталин йолташ трудын кӱкшӧ производительностьшым пуышо ен шамыч верч, стахановец да ударник-шамыч верч исключительный кугу тыршымашым проявитлат.

Советский айдеме-шамыч социалистический соревнованийыште трудовой активностьым проявитлат. Социалистический соревнований кок сталинский пятилеткым пеш сайын шукташ йӧным ыштен. Тудо кажне кечын, кажне часыште мемнан Советский элым прославитлыше, трудын геройжо ден героиньже-шамычым шочыкта.

„Красный пролетарий" заводын инициативше почеш Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнований пӱтынь эл мучко шарлен, колхозник ден советский интеллигенций-шамыч кумышо сталинский пятилеткын планжым шукташ да эртарен шукташ обязательствым налыт. Тиде всенародный соревнованийыште первый коммунистический субботникын великий примерже у трудовой сеҥгымаш-шамычым ыштымашке мемнам вдохновлятла.

СССР Верховный Советын депутатше **—А. Стаханов.**

КОЛХОЗНИК-ШАМЫЧЫМ КУЛЬТУРНО ОБСЛУЖИТЛЫМАШ

Чувашский АССР ден заключитлыме социалистический договорын ик пунктыштыжо ял совет, колхоз да тракторный бригада-шамычым культурно обслуживатлаш агитбригада-шамычым организоватлаш ончыктымо. Тиде пунктым шуктымо негызеш ВКП(б) ден ВЛКСМ Обком агитбригада-шамычым организоватленыт. 1 номеран агитбригада шке пашажым 5 майыште тӱҥалын. Первый кечыште Йошкар-Ола районысо колхоз-шамычым обслуживатлен.

9 январь лӱмеш колхоз (Йошкар-Ола район) агитбригадым кугу куанымаш дене вашлийын. Тиде колхозын колхозникше-шамыч агитбригадын коллектившылан шошо ага пашам кӱчык жапыште да сай качество дене эртарена да Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлаш правам налшаш верч уло вийна дене кучедалына, манын мутым пушт.

6 майыште тиде агитбригада Ронго да Кужеҥер районысо колхоз-шамычым обслуживатлен. Агитбригада колхозник-шамыч коклаште беседым, читкым, пырдыж газета ден листовка-шамыч лукмашым организоватлен. Кечывал канаш годым да кастене концертым ончыктен. Колхозник-шамычлан нуным тыге культурно обслуживатлымаш пеш келшен. Нуно ончыкыжымат колхозник-шамычын культурный канымашыштым организоватлаш полшаш пеш требоватлат. Тиддеч посна агитбригада тракторный бригада-шамычымат обслуживатлен. Агитбригада 6 концертым шынден, тушто 1125 утла колхозник, колхозница да тракторист-шамыч лийыныт. Концерт деч ончыч тӱрлӧ тема дене доклад ышталтын.

Культурно-массовый паша, мемнан производственный нӧлталтмашнам эше кӱшкӧ нӧлталаш полша, манын колхозник-шамыч ойлат. ВКП(б) ден ВЛКСМ Обком деч тиде тӱҥалме пашам эше чотырак виянгдаш йодыт. 1 номеран агитфургон шке пашажым 8 майыште пытарен.

М. Толстухин.

Ӱден пытареныт

Сернур. 6 майыште Ленин лӱмеш, „У кече" да Красный октябрь" колхоз-шамыч икияш пырчан шурным ӱден пытареныт. План почеш Ленин лӱмеш колхоз 51 гектарым, „У кече" колхоз 78 гектарым ӱденыт. Урлыкашым чыла сортироватлен да протравитлен ӱдымӧ.

И. Иванов.

Агрокружок пашам сай ышта

Комсомолец-шамычын инициативышт почеш Сталин лӱмеш колхозышто (Пектубаево район, Лужабеляк ял совет) агрокружокым организоватлыме. Тушто 40 колхозник тунемеш. „Агрокружокым комсомолец Данилов йолташ вуйлата. Занятий пеш активно эртаралтеш, садлан колхозник-шамыч занятийыш куанен коштыт.

Паша нормым утыж ден темат

Н.-Тор'ял. „У вий" колхозышто шошо ага пашаште социалистический соревнований ден стахановский движенийым кумдан шарыме дене И. Шестаков, С. И. Нагорин, И. Ермаков, М. Мамаев куралмаште нормо почеш 0,75 га олмеш 1,10 гам куралыт.

Тыгак Киров лӱмеш колхозышто первый кечыштак сай результатым ончыктышт. Веденькин Яков ден Веденькина Евдокия 0,75 га олмеш 1,15 гам куралыт.

П. Веденькин.

НАЛМЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВЫНАМ ЧЕСТНО ШУКТЕНА

Марийский республика милиций управлений пеленсе комсомольский коллектив Ленин-Сталин партийын XVIII с'ездшын решенийже-шамычым деке воодушевитлалтын да у сеҥымаш-шамычыш шушаш верч кучедалеш. ВКП(б)-н XVIII с'ездше мемнан элысе грандиозный строительствын итогжым подводитлен да социализм гыч коммунизмыш постепенно вовчымо программым утвердитлен. Большевистский партийын да мудрый Сталинын вуйлатымышт почеш пашам ышташ да илаш моткоч кугу пиал.

Мемнан элым Сталинский Конституцийын кече йолжо чарныде волгалтарен шога. Айдемын айдемым эксплоатироватлымаш курымешлан пытаралтын. Ыдде шемер-шамыч ласкан шӱлат. Кажне комсомолец ден комсомолка да несоюзный молодежь шкенжын шинчымашыжым нӧлталмаш верч кучедалеш, нунылан тунемаш кумда корно почылтын. Кугыжан Российыште пызыралт илыше шемер-шамычлан канаш, пашам ышташ да тунемаш права пуалтын.

Ленинско-Сталинский комсомолын ойыраш лийдыме частицыже улшо милиций управлений пеленсе комсомольский коллектив ВКП(б) XVIII с'ездын исторический решенийже-шамычым илышыш пуртышаш верч Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнен да тыгай обязательствым налын:

XVIII с'ездын материалже-шамычым келгын изучатлаш да практически пашаште шуктен толаш. „ВКП(б) историй краткий курсым" кӱрылтде изучатлен шогаш. Эреак газетым да художественный произведений-шамычым лудаш. Производственный дисциплиным чарныде нӧлташ. Командирский учебыш аккуратно кошташ да тудлан сайын ямдылалташ, кажне предмет дене хорошо отметка деч ӱлыкӧ огыл налаш. Пашашке сознательно относитлаш да шке дисциплина шотышто примерым ончыкташ, проступок ден нарушенийым йӧршеш ышташ огыл. Производственный техника дене сайын обладеватлаш да постовой службышто нимогай нарушеният лийже лий. Общеобразовательный уровеньым чарныде нӧлтен шогаш. Присвоитлыме оружий деке мощтен относитлаш да сайын палаш. Тыгак ышташ тиде районласе милиций управлений пелен улшо комсомольский коллектив-шамычым ӱжмӧ.

Партийный организацийын вуйлатымыже почеш милиций управлений пеленсе комсомольский коллектив налме обязательствыжым сеҥымаш дене шукта.

Иванов.

Стахановка лиям

Ожно ӱдрамашым айдемылан шотлен огытыл. Тудым тӱрлӧ семын игылтыныт. Садланак ӱдрамаш тунемде пычкемыште илен. А кызыт ме йӧршеш вес тӱсым ужына. Ӱдрамаш пӧр'еҥ ден тӧрак праван лийын, чыла пашаштат сай образецым ончыкта.

Колхозышто пашан сай результатшым ончыктен улан да культуран илыш верч кучедалаш чыла условият уло. Колхозлан мландым курымешлан закрепитлымаш шурно лектышым нӧлталмаште адакат ик кугу йӧным ышта. Мый пашам йӧратен ыштем. Ӱмаште чыла кеҥеж пашамат сайын ыштенам. Кеч могай пашашкат мый моло дечын эр лектам да пашам честно ыштем. Пашам честно ыштымаш колхозникын илышыжым саемда. Ӱмаште ышкемын пашамлан 140 пуд киндым налыва. Садланак мыйым ударник радамыш выдвигатлен мануфактур дене премироватлышт.

Кызыт мый икияшым ӱдышашлык участкым куралам. Участкым чыр кодыде сай куралам да стахановка лияш тыршем.

Кузнецова Аграфена Гурьяновна,

„Иэн какшан" колхоз, Йошкар-Ола район.

ЗНАТНЫЙ ТРАКТОРИСТКА— МАРИЯ ПОПОВА

Косолаповский МТС-н обязанностьшо кугу: тудо районышто 112 колхозым обслуживатла. МТС-н тракторный паркше 96 трактор гыч улеш. Тушто шагал огыл бригада-шамыч улыт. Нине бригада-шамыч кокла гыч эн сай бригадылан РСФСР Верховный Совет депутатка, Мария Попован бригадыже шотлалтеш.

Тысячница Мария Попова шке мощный примерже дене тракторист-шамычым пеш чапле пашалан туныкта. Попован опытшым да тудын паша методшым усвоитлымышт дене тракторист-шамыч колесный трактор ден 1000 гам да „НАТИ" трактор дене 2000 гам куралаш обязательствым налыныт.

Снимкыште: Попова йолташ ышкенжын помощницаже ден куралмаште. Фото Я. Любашевскийын.

Мария Попован бригадыже шошо агалан шке жапыштыже ямдылалт шуын, тракторым успешно ремонтироватлыме. Сандене тиде бригада шошо агам тӱҥалме первый кечыштак пасуш лекташ ямде ыле. Мария Попован опытшо усвоитлалтын да илышыш пуртaлтын.

СССР ден РСФСР Верховный Советын депутатке-шамычын производство деч кӱрылтде 100 тӱжем ӱдрамаш трактористка-шамычым ямдылен шукташ ӱжмашыштым Косолаповский МТС-ыште ыштыше пашазе-шамыч кугу куанымаш дене вашлийыныт. 1939 ий шыжым Косолаповский МТС 45 у трактористка-шамыч дене темеш.

Кызыт Мария Попован бригадыже нунылан прикрепитлыме колхозлаште пашам ыштат.

Шкенжын бригада членже-шамыч Антышева Нина, Артемьева А., Лежнина Нина да Соловьева М дене пырля Попова йолташ нойыде пашам ышта. Тудын кидше, шемалге платьяже лавра дене амырген, шинчаже пеш писе ӱдрамаш улмыжым палдара, шутитлен воштылмыжо годым ош яндар пӱжӧ коеш, а шӱргӧ вылныже але пеш самырык ӱдрамаш улмыжым ончыкта.

Знатный трактористка Мария Попова калыкын избранникше улмыжым ик йол тошкалтышыштыжат ок мондо. РСФСР Верховный Советын депутатше калыкын ӱшанен пумо пашам четко да успешно шуктен толеш.

Тиде кечылаште Мария Попован государственный да гражданский деятельностьым шуктымо верже трактор руль воктене улеш.

Я. Любашевский.

Ситыдымашым жапыштыже тӧрлатыман

Косолапово (телефон дене). Районышто 3 майыште комсомольский документ замена тӱҥалын. Тиде кечылаште 518 комсомолец у билетым налын. Замена жапыште комсомольский организаций 57 комсомолецлан ешаралтын, 10 комсомолецым ВКП(б) членыш кандидатлан пуртымо.

Туге гынат, каласаш кӱлеш, райкомол комсомольский документ заменылан начар ямдылалтын. Але мартен 72 гыч 16 „неизвестный"-шамыч кодыныт. Спискым заполнятлыме годым 14 бланкым локтылыныт да 4 комсомольский организацийлан спискым составитлаш бланка ситен огыл. Райкомолын учет паша дене заведующийже Решетов пашашке безответственно относитлен, садлан тудым паша гыч корандыме.

Я. МАЛИНОВ.

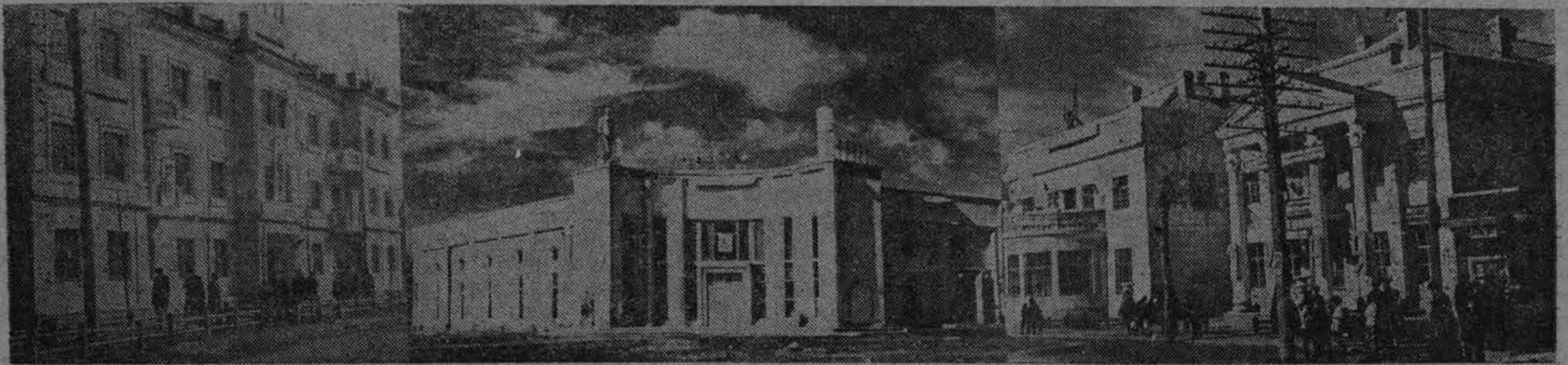
Сергеев отлично тунемеш

Сергеев Владимир Кугу-Кожлаял неполный средний школышто тунемеш. Тудо V класс гыч VI классыш отлично отметка дене вончен. Кызытат отлично тунемеш. Учительын мӧнгыш пуэн колтымо заданийым сайын шуктен толеш. Художественный литературым, газетым, журналым эреак лудын шога. Общественный пашаштат активно участвоватла. Пырдыж газета редколлегийыште художниклан ышта.

— VII классышкат отлично отметка дене вончем,— манеш Сергеев.

А. Григорьев.

77

Пытартыш ийыште Йошкар-Олаште ятыр у пöрт-шамыч ышталтыныт. Снимкыште шола гыч пурлашкыла: педучилищын общежитийже, „Рекорд" кинотеатр да у гостиница. Фото М. Чуршуковын.

ОСОАВИАХИМЫН САЙ ПАШАЕҤЫШТ

Общественно-политический илышыште Параньгинский осоавиахим райсовет эн ончылно лийшаш. Тудын йыр шӱдӧ дене активный молодежь—социалистический родиван патриотшо-шамыч чумыргеныт. Нунын кокла гыч комсомолка Малика Нигматулина ик ончыл верым налын шога. Тудо Йошкар Армийын XXI идалыкше лӱмеш районный соревнованийыште 50 очком налын кертшаш гыч 48 очком налын да первый верым заниматлен.

Школышто пионервожатыйлан ыштымыж ден пырля Малика Нигматулина ГСО значкист-шамычым ямдылыме нергенат заботитла. Тудо шкенжын отделенийыште улшо 75 пионер-шамыч гыч шушаш жапыште 25 „Ворошиловский стрелок" значкистым ямдылен шукта. Осоавиахимын активный пашаенже да сай пионервожатый шке квалификацийжым нöлтышаш верчат тырша: педтехникумын заочный курсшым успешно тунем пытарен.

Параньгинский ОСО райсоветын пытартыш жапыште тӱҥалме оживленийже активист-шамычын сколочиватлен моштымыж дене веле огыл об'ясняталтеш, но энергичный руководство дене да пашаште практический полышым пумаш деят об'ясняталтеш. Райосо председатель, Салам Яляеев эше рвезе еҥ, тудо уже илышын школжым сай эртен. Тудлан Йошкар Армий тугай университет ыле, кудын нерген курымешлан ок мондо. Йошкар Армий гыч грамотный еҥ лийын лекмек, Яляеев йолташ первояк избач лийын, а вара ответственный пашашке — „Алгэбас" колхозын председательжылан сайлалтеш. Тиде областьыште Яляеев йолташ шкенжын сай организатор да хозяйственник улмыжым ончыктен. Тидын мöҥгö тудлан эн почеш кодшо „Кызыл-юлдус" колхозым руководитлаш поручитлыме.

Нигматулина Малика.

Такланак огыл практический пашаш закалитлалтше, большевистский опытым, энергийым да илышын воляжым чумырен моштышо Яляеев йолташым райосо председательлан выдвигатлыме.

Я. Любашевский.

ЙОШКАР АРМИЙЫН ВОСПИТАННИКШЕ

Богданов йолташ Марийский республикеш шочын. Йошкар Армийыш призыватлалтмыж деч ончыч колхозышто пашам ыштен, тале активист ыле.

1937 ийыште Йошкар Армийыш призыватлалтын да армийышке уло кумылжо дене каен. Назначитлыме верышке миен шумекыже шкенжын шинчымашыжым нöлталаш верч да военный техникым тунемаш уло вийже дене пижын. Икмыняр жап гыч ВЛКСМ членыш пурен.

Кызыт Богданов йолташ ВКП(б) XVIII с'ездын материалж'е-шамычым да „ВКП(б) краткий курс историйым" изучатла, чылаже ныл главам изучатлен да конспектироватлен. Ынде тудо ВКП(б) членлан кандидатыш пураш виян ямдылалтеш.

Богданов йолташ несоюзный молодежь коклаштат кугу пашам ышта. Нувын дене газета да тӱрлö художественный литература лудмашым эртара. Моло общественный пашаштат активно участвоватла. Тудо примерный боец, Йошкар Армийын воспитанникше улеш.

ИВАНОВ Н. И.

ПРОВЕРОЧНЫЙ ИСПЫТАНИЙ ВАШЕШ

Школлаште проверочный испытанийлан ямдылалташ тӱҥалыныт. Тунемше-шамыч тунем толмо материалым уэш лудын шогат, сайын усвоитлат.

Теве Морко педучилищыште тунемше Мичурин Николай проверочный испытанийлан сай ямдылалтеш. Тунем эртыме материалым лудаш кажне кечын 2 часым ойыра.

Кызыт XVIII партс'езд материалым тунемеш.

Мичурин йолташ проверочный испытанийым отлично отметка дене кучаш обязательствым налын да моло шамычым ӱжын.

А. Актершев.

Снимкыште: Янъковский начальный школын учительницаже (Еласовский район) комсомолка Пронина Матрена Васильевна. Фото М. Чуршуковын.

67 педагогым туныктен луктеш

РСФСР Наркомпросын проверочный испытаний эртарыме нерген лукмо решенийже дене Йошкар-Ола педучилищысе тунемше-шамыч ознакомитлалтыныт. Кызыт тунемше-шамыч выпускной да проверочный испытанийлан виян ямдылалтыт. Неуспевающий-шамыч дене кугу паша ышталтеш. Нувын дене кажне кечын консультаций эртаралтеш.

Тений педучилище республикылан 67 у советский педагогым ямдылен луктеш.

Л. Иван.

КОМСОМОЛЕЦ-ШАМЫЧ ПОЛШАТ

Конганурский НСШ-те (Куженерский район) испытанийлан ямдылалтмашым сай организоватлыме. Испытанийым эртараш планым ыштыме.

Кызыт начар тунемше-шамычлан консультацийым эртарат. Отлично тунемше-шамычат нунылан чот полшат. Теве комсомолка-шамыч Гаврилова Анна, Акпулатова Анна, Гаврилова Настя начар тунемыт ыле. Нунылан сай тунемше комсомолец-шамыч шуко полшеныт, а ынде эре сай отметка дене тунемыт. Тунемшаште почеш кодшо-шамычлан отличник Казанцев Вöдыр кугун полшен.

А. Кошкин.

Похвальный грамотам налшаш верч

Моркинский средний школышто тунемше-шамыч Васильев Николай, Русанов, Смирнов, Деменцова тений испытанийым отлично сдаватлен, похвальный грамотам налшаш верч кучедалыт. Кызыт нуно тунем эртыме чыла материалым уэш повторитлат.

А. Степанов.

Значкист-шамыч шукемыт

ЗВЕНИГОВО.

Красноярский неполный средний школышто оборонный значоклан тунемше-шамыч кажне кечын шукемыт. Кызыт БГТО значоклан 15 еҥ, ПВХО 7 еҥ, БГСО, ГСО 1 ден II ступень значоклан 142 еҥ да ЮВС, ВС значоклан 4 еҥ нормым сдатленыт.

Данилов, Остроумов.

Иностранный телеграмма-шамыч

Францийыште испанский беженец-шамычын начар илышышт

Французский социалистический партийын „Попюлер" газетше Гюрсысо (Нижние Пиренеи департамент) концентрационный лагерьыште республиканский Испания гыч толшо беженец-шамыч дек французский власть - шамычын отношенийышт вашгареш протестоватла. Тиде лагерьыште 20 тӱжем наре испанский республиканец-шамыч пеш неле условийыште илат. Лагерьын территорийышкыже испанский фашистский генерал Сольчага шонымыжо семын коштын кертеш.

Данцигыште антифашистский листовка-шамыч

Парижыште лекше антифашистский „Дейче информационен" бюллетеньын увертарымыже почеш, шукерте огыл Данцигыште „Калык фронт друг-шамычын" подписатлыме антифашистский листовка шаралтын. Листовкышто тыге ойлалтын: „Данцигын калыкше Данцигым фашистский Германийын военный гаваньышкыже ынеж савырыкте. Данциг Германийын военный озаилык системышкыже верештше манын Данцигын калыкше ок шоно".

Словакийын границыже дек венгерский войскам чумырымаш

Лондон. „Ньюскроникл" газета Словакийын восточный границыже воктен венгерский войскам чумырымо нерген увертара. Шушаш жапыште Германийын одобритлымыже дене Венгрия Словакийым оккупироватла манын вучат. Газетын ойлымыжо почеш, Германия кызыт Венгрия Польша дене шке границыжым шуйдарыже манын, заинтересован. Тиде обстоятельствым Германия Польша ӱмбак темден шогымыжлан кучылтшаш.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—394. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.